

ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ ЯК ОБ'ЄКТА АВТОРСЬКОГО ПРАВА

Ірина Петренко,
*науковий співробітник і здобувач НДІ
інтелектуальної власності НАПрН України, магістр
інтелектуальної власності*

У статті автор досліджує визначення поняття терміна «літературний твір», а також умови, відповідно до яких, літературний твір можна віднести до охоронюваних об'єктів авторського права. На підставі проведеного аналізу норм законодавства, згідно з яким регулюються права на літературні твори, автором запропоновані зміни до Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Ключові слова: літературний твір, авторське право, термінологія

Серед об'єктів авторського права найбільше видове розмаїття притаманне літературним творам. Законодавство України, відповідно до якого здійснюється захист авторських прав на літературні твори, як і законодавство більшості країн світу, не розкриває змісту поняття «літературний твір». При цьому, поняттям «літературний твір», зазвичай, охоплюються не лише результати творчої діяльності, що належать до творів художньої літератури, а й такі як: екзаменаційні тести, технічні інструкції, тексти комп'ютерної програми, рекламні слогани тощо. Однак, не кожен літературний твір є охоронюваним об'єктом авторського права, а лише той, що відповідає умовам авторсько-правової охорони. З огляду на це метою статті є розкриття змісту терміна «літературний твір», а також надання правої характеристики літературного твору як об'єкта авторського права.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з охороною літературних творів, у контексті загальної проблематики права інтелектуальної власності розглядали такі вітчизняні та зарубіжні науковці, як: В. Дроб'язко,

О. Штефан, О. Сергєєв, Л. Бентлі, Д. Ліпцик та ін. Дослідженням деяких питань правової охорони та захисту літературних творів присвячені роботи: А. Алферова, В. Коноваленка, Т. Макарова М. Мельникова. Водночас у цих працях недостатньо приділена увага таким питанням як визначення поняття «літературний твір», а також за яких умов літературний твір стає об'єктом авторського права.

Виклад основного матеріалу. Автори наукових робіт, які досліджували питання інтелектуальної власності у сфері авторського права, неодноразово звертали увагу на відсутність у законодавстві легального визначення поняття «твір». Свого часу В. Серебровський слушно зазначив, що розкрити зміст поняття «твір» має наука цивільного права [14, 30].

У доктрині авторського права поняття «твір» досліджувалося відомими науковцями дореволюційного, радянського та сучасного періодів. Ще у 1878 році відомий учений І. Табашников зазначив, що будь-який твір, який має публічне поширення шляхом письмових знаків або ж усних слів, що відтворюють не тільки його зміст, але й

форму, котра зобов'язана своїм походженням інтелектуальній праці автора може бути предметом авторського права [15, 352]. До цього Г. Шершеневич додав, що необхідно, аби твір мав призначення для користування в суспільстві у літературному обігу [17, 161]. На думку В. Іюнаса, твір — це результат розумової (інтелектуальної) діяльності людини [13,9]. У своїй праці В. Дроб'язко та П. Крайнев визначають твір як результат творчої праці, що містить певний комплекс ідей, образів, символів, поглядів, певне бачення явищ, дій, подій навколишнього середовища та їхню оцінку тощо. Власне твір — досить складне філософське, психологічне, соціальне, економічне, правове явище [6, 50]. В. Веїнке зазначив, що, така робота може називатися твором у тому випадку, коли вона є результатом творчої, духовної роботи та містить відбиток індивідуальності автора [18, 30].

Найбільше визнання серед дослідників заслуговує визначення твору як об'єкта авторського права, сформульоване В. Серебровським: твір — це сукупність ідей, думок і образів, які здобули в результаті творчої діяльності автора своє вираження в доступній для сприйняття людськими відчуттями конкретній формі, що припускає можливість відтворення [14, 32]. Як слушно зазначає В. Дроб'язко, поняття «твір» і «об'єкт авторського права» не є тотожними, більш широке за суттю поняття «твір». Наявність твору — обов'язкова умова авторсько-правової охорони [7, 145] і, навпаки, наявність авторсько-правової охорони не є умовою існування твору, як результату творчої діяльності автора. Законодавство України у сфері авторського права та суміжних прав містить невичерпний перелік видів творів, які є об'єктами авторського права. Серед них окремо названі твори в галузі літератури. Так, згідно зі ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права» (далі — Закон), об'єктами авторського права є

твори у галузі літератури, науки і мистецтва. У ст. 433 ЦК України зазначено, що об'єктами авторського права є літературні та художні твори. Бернською конвенцією, що є одним з основних міжнародних документів у сфері авторського права та суміжних прав, прийнятих і ратифікованих Україною, закріплено, що термін «літературні та художні твори» охоплює всі твори в галузі науки, літератури та мистецтва [2]. До переліку видів літературних творів належать письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного чи іншого характеру: романи, поеми, статті й інші письмові твори; виступи, промови, проповіді, лекції та інші усні твори, перелік видів літературних творів є невичерпний.

Як уже зазначалося раніше, кожен твір належить до відповідної галузі: літератури, мистецтва чи науки. О. Сергеев зазначає, що авторським правом охороняються результати не будь-якої творчої діяльності людини, а лише такі, що безпосередньо належать до сфери науки, літератури та мистецтва. Так, літературні твори, якщо під твором літератури розуміти будь-які твори, що мають словесну форму вираження, і залежно від їхнього змісту є творами або науки, або мистецтва. Спеціальне виділення літературних творів має сенс лише в тому випадку, якщо ними охоплюється особлива група творів, яка не підпадає під твір науки або мистецтва. Імовірно, такими можуть вважатися твори художньої літератури, що у цьому випадку виключаються зі сфери художньої творчості. Відповідно, творами науки за Законом, є будь-які твори, основний зміст яких полягає в набутті та систематизації об'єктивних знань про дійсність, зокрема і твори наукової літератури. Творами літератури визнаються твори що мають словесну форму вираження. [10, 124].

Літературний твір помітно вирізняється поміж інших видів творів.

Це пов'язано з тим, що літературі притаманна унікальна властивість людини — це можливість говорити. Специфіку, суть літератури становить людина, що говорить та яка володіє словом, мовою. Літературу ще називають мистецтвом слова, тому що саме слово є основним будівельним матеріалом літератури [19, 72]. Також слово є найбільш гнучким матеріалом. Його гнучкість полягає в тому, що засобами словесної передачі виявляється можливим зображувати, не тільки власне творіння автора, але й будь-яке явище, з яким тільки зустрічається людина в своєму житті. Для слова не існує перешкод, воно передає реальне та нереальне, рух і зупинку, динамічне та статичне. І у цьому сенсі слово є всемогутнім матеріалом для прояву творчості. Своєю чергою, літературний твір стає результатом творчої праці автора, що використав цей могутній матеріал.

Варто також зазначити, що будь-які об'єкти інтелектуальної власності й літературні твори також, як об'єкти авторського права, повинні відповідати законодавчо-закріпленим умовам охороноздатності й умовам набуття прав на них. Наприклад, для таких об'єктів промислової власності, як винаходи (корисні моделі), засоби індивідуалізації, промислові зразки, однією з умов набуття правової охорони є відповідність принципам гуманності й моралі та несуперечність публічному порядку. Такі вимоги до літературних творів як об'єктів авторського права не висуваються. Хоча ч. 1 ст. 422 ЦК України закріплено норму, відповідно до якої твір не може бути опублікований, якщо він завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення [1]. Зазначена норма Цивільного кодексу України обмежує лише реалізацію права на використання твору певного змісту, проте жодним чином не перешкоджає набуттю таким твором авторсько-правової охорони. Адже автор-

сько-правова охорона поширюється на форму твору, а не на його зміст, і визначення того, чи є певний твір таким, що завдає шкоди моральності населенню, — це питання характеристики й оцінки твору.

Розкриваючи умови правової охорони літературних творів, які є об'єктами авторського права, варто зазначити, що літературний твір визнається об'єктом авторського права якщо він має об'єктивну форму, створений творчою працею автора. Вимога щодо об'єктивної форми твору закріплена в ст. 3 Закону: «Дія цього Закону поширюється на твори, зазначені у частині 8 цього Закону <...>, незалежно від місця їх першого оприлюднення (або не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території України) <...>». При цьому, п. 3 ст. 8 згаданого Закону закріплено, що «Передбачена цим Законом правова охорона поширюється тільки на форму вираження твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі».

Авторське право спрямоване на охорону форми їхнього вираження в конкретних творах, які можуть бути відтворені, публічно представлені, виконані, передані до ефіру тощо, залежно від виду твору. Охороні підлягає лише відчутна форма втілення ідеї, а не власне ідея, незалежно від того яким чином вона виражена [8, 55]. Як зазначають Л. Бентлі та Б. Шерман, закріплення твору на матеріальному носії досить позитивно впливає на можливість його охорони, мова йде насамперед про доказування. Крім цього, втілення ідеї у відчутній формі збільшує шанси того що твір не відійде до небуття зі смертю автора [9, 148].

Вимога щодо наявності об'єктивної форми твору міститься й у законах про авторське право європейських країн, зокрема у п. (3) ст. 3 Закону Великобританії «Про авторське право,

промислові зразки і патенти» зазначено, що «Авторське право не поширюється на літературний, драматичний або музичний твір доти, поки він не записаний у письмовій або іншій формі» [4]. Згідно з п. (2) ст. 1 Закону Республіки Румунія «Про авторське право і суміжні права», твір визнається та захищається незалежно від будь-якої форми оприлюднення через факт його створення, навіть коли його не завершено [5].

Варто також зазначити, що поняття «об'єктивна форма втілення» та «форма вираження твору» не є тотожними. На нашу думку, об'єктивна форма втілення твору ідентифікує об'єктивну форму вираження твору. Іншими словами, для літературних творів матеріальним носієм образності є слово, словесний вираз — це і є форма вираження твору, а об'єктивна форма це певний носій на якому твір зафіксовано (зокрема на папері, на електронному носії, усно чи письмово).

Наступна вимога для визнання літературного твору об'єктом авторського права — це наявність у творі творчої складової. Питання, що пов'язані з визначенням творчої складової у творі взагалі є складним. На законодавчому рівні поняття «творчість» не розкривається, але в юридичній літературі вченими наводяться тлумачення цього терміна. Так, В. Серебровський визначив що творчість — це свідомий і в більшості випадків трудовіткий процес, який має на меті досягнення певного результату [14, 34]. На думку О. Іоффе, творчістю є інтелектуальна діяльність, яка завершується актом відтворення, в результаті чого з'являються нові поняття, образи чи форми їх втілення, що становлять ідеальне віддзеркалення об'єктивної дійсності [16, 5]. Е. Гаврилов визначає творчість як діяльність людини, що породжує дещо якісно нове й таке що видізняється неповторністю, оригінальністю й унікальністю [11, 83]. Як бачимо, мова йде про характери-

стику діяльності як процесу, але не завжди можна уявити, чим він завершиться й чи вдасться автору досягти певного результату. Не можна вимагати завершення роботи, щоби сказати, чи є діяльність автора творчою чи ні. За межами правового регулювання лишається внутрішній процес створення твору. Нереально однозначно охарактеризувати діяльність, у результаті якої з'явився твір. Власне твір стає практично єдиним універсальним показником, який можна взяти до уваги в кожному спірному випадку [7, 146].

Заслугує на увагу тлумачення поняття творчості, що було запропоноване В. Коваленком, який зазначає, що відповідно до усталених поглядів існує три основні форми діяльності людини: творчість, праця та гра. З погляду методології, праця — це рутинна діяльність, яка здійснюється відповідно до певного алгоритму, тобто із жорсткою системою приписів, виконання яких приводить до однозначного вирішення задачі, поставленої перед суб'єктом. Зазвичай, праця позбавлена для суб'єкта внутрішньої мети, водночас, з необхідністю володіти метою зовнішньою — у формі запитів і потреб суспільства, цивілізації чи індивідів. Якщо виявиться, що праці, в якомусь сенсі, все ж таки притаманна певна внутрішня мета (у формі «насолоди» працею наприклад), то це, напевно, означає, що до такого виду трудової діяльності включені у формі вкрапель елементи творчості чи ігрової діяльності. Творчість, на відміну від праці, є діяльністю, котра принципово не алгоритмізується. Більше того, кожна, творча акція є зародження певного нового алгоритму діяльності відмінного від того, що існував раніше [20, 8]. Звісно, будь-яка діяльність не позбавлена елемента праці, навіть написання віршів, передбачає поряд із творчою працею, здійснення нетворчої рутинної праці, зокрема: запис тексту на папері, використання граматики та лексики відповідної мови тощо. При

цьому, праця наділена тільки зовнішньою метою, але позбавлена внутрішньої, натомість гра наділена лише внутрішньою метою не містить мети зовнішньої. Власне ж творчість наділена і зовнішньою, і внутрішньою метою. Творчість людини має два аспекти, що взаємно пов'язані між собою, а також визначаються як зовнішній і внутрішній боки. До внутрішнього боку належить усе те, що відбувається в думках творчого індивідуума (суб'єкта творчості). Зміст цього аспекту утворюють в різних комбінаціях процеси аналізу та синтезу, метод дедукції та індукції, розгортання вихідної суперечності, переобрання варіантів у проблемно-пошуковому полі та багато іншого. Зовнішній бік творчого процесу — це його результат, його продукт, який у подальшому здатен відокремлюватися та перетворюватися на щось для нього об'єктивно, зовнішнє надане, змістовно вбудоване в культуру.

Звертаємо увагу на те, що, крім зазначеної вище ознаки «творчості», що необхідна для визнання твору об'єктом охорони, існує інша ознака — «оригінальність», яка в Законі [3] зазначена, як така, що є необхідною лише для деяких об'єктів авторського права. Так, відповідно до ст. 9 Закону «частина твору, яка може використовуватися самостійно, у тому числі й оригінальна назва твору, розглядається як твір і охороняється відповідно до цього Закону»; та у п. е) ст. 10 зазначено, що бази даних які не відповідають критеріям оригінальності не є об'єктами, що підлягають охороні, тобто ті бази даних, які відповідають критеріям оригінальності охороняються авторським правом.

Науковці при вивченні питання охороноздатності творів зазначають, що ознака «оригінальність» є необхідною для визнання твору об'єктом авторського права. Так, Д. Ліпчик зазнає, що оригінальність з позицій авторського права полягає у творчому й індивідуалізованому способі вираження твору,

якою б незначною не була частка творчого вкладу чи індивідуалізації. Без цього мінімуму охорона твору не надається. Твір може бути новим, проте новизна не є необхідною ознакою, достатньо щоби твір був оригінальним або індивідуальним за своїм характером, виражав щось властиве саме цьому автору, відображав його особистість. Використані автором ідеї можуть бути старі як світ, однак це не завадить твору бути оригінальним, адже авторське право вважає допустимою інтелектуальну творчість на основі наявних елементів. Головне, аби твір відрізнявся від своїх попередників, не був копією чи наслідуванням іншого твору [8, 58].

На нашу думку, така ознака як «творчий характер праці», при створенні твору, що відображена в Законі є, з одного боку, необхідною для визнання твору об'єктом авторського права, з другого, — є характеристикою праці. Однак праця не є об'єктом авторсько-правової охорони. Натомість «оригінальність» є характеристикою власне твору, що є об'єктом охорони.

Серед науковців поширена думка, що творчість як характеристика здійсненої праці приводить до появи оригінального твору. Однак вбачається, що власне творчості недостатньо для набуття твором авторсько-правової охорони. Обов'язковою умовою є набуття твором «оригінальності» як комплексної характеристики нових унікальних ознак, за якими цей твір якісно відрізняється від аналогічних або попередніх творів. У цьому контексті можна стверджувати що оригінальність твору виникає внаслідок творчості праці при його створенні. Тож оригінальність вказує на творчість, а не навпаки.

На відміну від законодавства України, закони деяких країн ЄС містяться норми, відповідно до яких будь-який вид твору має бути оригінальним для визнання його об'єктом

авторського права. Наприклад, у ст. 7 Закону Румунії «Про авторське право і суміжні права» закріплено, що предметом авторського права є оригінальні твори інтелектуальної творчості у сфері літератури, мистецтва чи науки незалежно від способу створення, засобів або практичної форми вираження та без огляду на їхню вартість чи призначення [5]. У Законі Великобританії зазначено, що «Авторське право становить собою право власності, що є відповідно до цієї частини стосовно таких творів — (а) оригінальні літературні, драматичні, музичні та художні твори <...>» [4]. Зважаючи на зарубіжний досвід доцільно було б доповнити Закон України «Про авторське право і суміжні права» нормою щодо притаманності твору будь-якого виду ознаки оригінальності.

Попередньо вже зазначалося, що власне поняття «літературний твір» є недостатньо дослідженим. Хоча в юридичній літературі різних періодів зустрічаються пояснення що таке літературний твір, надані окремими науковцями. Так, відомий цивіліст Г. Шершеневич визначав літературний твір як продукт духовної творчості, втілений у письмову чи словесну форму й призначений до суспільного користування. Він виділив три основні ознаки літературного твору: 1) продукт духовної діяльності як причина існування літературного твору; 2) зовнішня форма, за допомогою якої цей продукт стає доступним і закріплює своє існування; 3) призначення для користування в суспільстві у літературному обігу [17, 154]. В. Іонас також зазначав, що літературний твір є більш-менш складним синтезом художніх деталей, образів і слів, який утворює іноді грандіозний світ, створений уявою письменника, творцем якого є художник слова. Це світ художніх образів, виражених за допомогою слова єдністю форми й змісту, у якому головне — ідейний зміст, а форма — середовище доведення образу до читача.

Літературний твір — це система образів, одягнена в словесну тканину. Він може існувати суб'єктивно, тобто у свідомості автора, й об'єктивно, але у сприятливій інших формі (усне мовлення, письмова мова). Авторське право має справу з об'єктивно вираженим, тобто усним або письмовим твором літератури [13, 25–27]. На думку Т. Макарова, літературний твір — це об'єктивно виражений (усно чи письмово) результат творчої діяльності, характерність якого полягає в наявності «юридично значущих» елементів, таких як художні образи та мова, та юридично байдужих елементів, таких як тема, матеріал, ідейний зміст, сюжет і заголовок [12].

Наведені тлумачення терміна «літературний твір» повністю охоплюють усі види творів, які належать до лірики, епосу та драми. Наприклад, ліричні твори: романи, повісті, новели, легенди; епічні твори: гімни, думки, сонети, тощо; драматичні твори: комедії, драми, мелодрами й інші подібні їм твори; ліро-епічні й суміжні твори; щоденники, поеми, літературні портрети, художні біографії. При цьому за межею поняття «літературний твір» лишається чимало творів зі словесною формою вираження, зокрема: твори наукового характеру, публіцистичні (інтерв'ю, замітки) листи, записки, тексти для комп'ютерних програм, рекламні слогани та інші подібні твори. Отже, беручи до уваги зазначене вище пропонуємо власне визначення терміна «літературний твір», а саме: літературний твір — це завершений або незавершений, оригінальний результат творчої праці автора, будь-якого змісту, що має словесну форму вираження та закріплений усно або письмово.

З огляду на зазначене вище можна дійти певних висновків та надати такі пропозиції:

- пропонується внести зміни до Закону України «Про авторське право і суміжні права» та закрі-

пити норму щодо притаманності твору будь-якого виду ознаки оригінальності;

- умовою віднесення літературного твору до охоронюваних об'єктів авторського права визначити при-

таманність йому таких ознак: наявність словесної форми вираження, закріплення усно чи письмово, та наявність оригінальності. ♦

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV : станом на 19.01.2013 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page9>.
2. Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 09.09.1886 року, ратифікована Верховною радою України 25.10.1995 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_051.
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 11.07.2001 року № 2627-III [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2001. — № 43. — Ст. 214. — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. Закон Великобританії «Про авторське право, промислові зразки і патенти» (Copyright Design Patent Act) від 1988 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.gov.uk/government/publications/copyright-acts-and-related-laws>.
5. Закон Румунії «Про авторське право і суміжні права» від 14.03.1996 року № 8, консолідований, зі змінами від 2006 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.wipo.int/wipolex/ru/details.jsp?id=5195>.
6. Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні : підруч. [для студ. неюрид. вузів] / за заг. ред. О. А. Підпригорі, О. Д. Святоцького. — К. : Ін Юре, 2003. — 236 с
7. Дров'язко В. С. Право інтелектуальної власності: [навч. посібник] / В. С. Дров'язко, Р. В. Дров'язко. — К. : Юрінком Інтер, 2004 — 510 с.
8. Липцик Д. Авторское право и смежные права / Д. Липцик ; пер. с фр. ; предисловие М. Федотова. — М. : Ладомир; Изд-во ЮНЕСКО, 2002.-789 с.
9. Бентли Л. Право интеллектуальной собственности : авторское право / Л. Бентли, Б. Шерман ; пер. в англ. Вольфсона. — СПб. : Юридический центр Пресс, 2004. — 535 с.
10. Сергеев А. П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации / А. П. Сергеев. — 2-е изд., перераб. и доп. — ТК Велби, Проспект, 2003.
11. Гаврилов Э. П. Советское авторское право. Основные положения. Тенденции развития. / Э. П. Гаврилов. — М., 1984. — 222 с.
12. Макаров Т. Г. Обеспечение прав авторов литературных произведений : автореф. дис...канд.юрид. наук : 12.00.03 / Т. Г. Макаров ; Государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования «Казанский образовательный университет им. В. И. Ульянова». — Казань, 2008. — 20 с.
13. Ионас В. Я. Критерий творчества в авторском праве и судебной практике / В. Я. Ионас. — М. : Юридическая литература, 1963. — 137 с.
14. Серебровский В. И. Вопросы советского авторского права. / В. И. Серебровский. — М. : Академия наук СССР, 1956. — 283 с.
15. Табашников И. Г. Литературная и художественная собственность с точки зрения науки гражданского права. — Т. 1. / И. Г. Табашников. — СПб., 1878. — С. 352.

16. Иоффе О. С. Советское гражданское право : в 3 т. — Т. 3. / О. С. Иоффе. — Л., 1965.
17. Шершеневич Г. Ф. Авторское право на литературные произведения. / Г. Ф. Шершеневич. — Казань, 1981.
18. Веинке В. Регламентация, основы, будущее / В. Веинке ; под ред. Б. Д. Панкина. — М. : Юрид. лит., 1979. — 232 с.
19. Прозоров В. В. Введение в литературоведение : учеб. пособие / В. В. Прозоров, Е. Г. Елина. — М. : ФЛИНТА ; Наука, 2012. — 224 с.
20. Коваленко В. А. Творчество как форма деятельности человеческого сознания / В. А. Коваленко. — Обнинск, 1998.

Надійшла до редакції 25.11.2014 року

Петренко І. Правовая характеристика литературного произведения как объекта авторского права. В своей статье автор исследует существующие определения понятия термина «литературное произведение», а также условия в соответствии с которыми литературное произведение можно отнести к охраняемым объектам авторского права. На основании проведенного анализа норм законодательства, в соответствии с которым регулируются права на литературные произведения, автором предложены изменения к Закону Украины «Об авторском праве и смежных правах».

Ключевые слова: литературное произведение, авторское право, терминология

Petrenko I. The legal characteristics of a literary work as an object of copyright. In the article the author writes about the fact that the legislation of Ukraine, under which the copyright of literary works is taking place, as well as legislation of most countries, does not disclose the concept of «literary work». Thus, the term «literary work» usually covered not only creative works that belong to works of fiction, but such as examination tests, technical manuals, texts of a computer program, advertising slogans, etc. However, not every piece of literature is a subject of copyright protection but only those that meet the requirements of copyright protection. The author's article outlines the concept of the term «literary work» as well as providing legal characteristics of a literary work as an object of copyright.

By conducting an analysis of the legislation under which Ukraine protects literary works and it is reviewed the existing definition of the term «literary work». Based on research the author points the drawbacks in the legislation and proposes to eliminate them by making appropriate changes. Thus, in accordance with Article 9 part of the work that can be used independently, including the original title, and is regarded as a work protected under this Act and paragraph e) of Article 10 stating that the database that do not meet the originality criteria are not objects to be protected, that is, the database that meet the criteria of originality of copyright. This means that the law contains a condition under which the sign of «originality» must be available only in certain types of works, while signs of «originality» in other kinds of works is not explicitly required. The author cites the examples of the legislation of the European Union (the United Kingdom and Romania) where the presence of the «originality» characteristics in the work is necessary for all types of works without exception. It is proposed to set such norm, the availability of original features in work of any kind, into the Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights».

The paper defines the conditions necessary to assign to a literary work protected by copyright when there are verbal expressions, fixing orally or in writing, and the presence of originality. Also it is proposed a definition of literary works, literary work — a complete or incomplete, original result of creative work of the author, of any content that has a verbal form of expression and fixed orally or in writing.

Key words: literary work, copyright, terminology